

В перших боях Другої світової

У перших боях Другої світової війни брали участь і українці, зокрема уродженці нашого району, мобілізовані в польське військо. Один з них — мій дядько Антон Степанович Шандрук (на фото сидить справа). В довоєнні 30-ті роки він сфотографувався разом з земляками-українцями, однополчанами по польській армії «Познань», що дислокувалась поблизу однойменного міста, неподалік кордону з Німеччиною.

Саме ця армія у перші дні вересня 1939 року стала на шляху гітлерівських полчищ, які напали на Польщу, тим самим розпочавши найкривавішу війну в історії людства. Антон Шандрук в окопі вогнем своєї гвинтівки різив фашистських агресорів. Коли ж вони почали бомбити польські позиції з літаків, то від вибуху авіабомби Антона засипало в окопі землю. Проте він зумів вибратись з-під завалу і відкопав ще двох бойових товаришів. 9 вересня три дивізії польських військ під командуванням генерала Кутшеби не тільки відбили атаки гітлерівців, а й самі перейшли в наступ. Однак значна перевага військ агресорів на інших ділянках фронту дозволила їм зняти звідти великі сили, кинути назустріч наступаючим полякам, а згодом і оточити їх. Після жорстоких боїв, вичерпавши всі можливості оборони, польські війська змушені були капітулювати. А Шандрук став полоненим. За чотири роки перебування в полоні, потім — підневільної праці у німецького поміщика Антон добре вивчив німецьку мову. У 1943-му повернувся в рідне село Малинівку, яке тоді називалось Корос-

тятином. Пам'ятаю, прийшов він додому разом з іншими колишніми солдатами польської армії, жителями навколишніх сіл, що теж були в німецькому полоні. Саме тоді гітлерівці за підозрою у зв'язках з партизанами підпалювали хати сільчан, брали заручників. Антон прийшов до захоплених в заручники односельців, звернувся до німецьких солдатів на їх мові і зумів їх переконати у невинності арештованих селян. Селян відпустили додому. Проте багато хат згоріло і серед них обійстя Шандруків...

Невдовзі окупантів прогнали радянські війська, і Антон Шандрук був мобілізований в Червону Армію. Та, як колишнього військовополоненого, його послали служити в так звану трудову армію в Архангельську область. Там Шандрук на власні очі побачив трагедію тисяч засланих на Північ українських господарів, які помирали від голоду і хвороб. Антон ходив по оселях місцевих рибалок, що вели промисел в морі, просив хліба для помираючих співвітчизників...

Повернувся А. С. Шандрук в рідні краї, коли в Малинівці вже організували колгосп, і до кінця свого життя там трудився. Давно помер мій дядько, але рідні, односельці пам'ятають його доброю, працелюбною людиною, турботливим батьком двох дітей, яких він виростив, вивів у люди. А ще — як солдата, учасника перших боїв, боротьби з коричневою чумою фашизму, що принесла стільки горя і страждань нашому українському народу.

Володимир АНДРІЙЧУК,
житель с. Тучин.

